

1648

DIS Sokkelund Herred

Nyhedsbrev nr. 1/2019 20. årgang

Bestyrelsen

Det første nyhedsbrev indledes med at oplyse, at vores mangeårige redaktør af Nyhedsbrevet John Bils er død lillejuleaften i 2018.

Vi kommer til at savne ham på mange måder. John var en god ven, medstifter af vores forening i 2000 og har været medlem af bestyrelsen i flere perioder. De sidste mange år har han, med sine søde, sjove og spændende indlæg i nyhedsbrevene, været med til at samle trådene. Jeg ved, at han var med til, at man ligefrem glædede sig til at læse, hvad han nu havde fundet frem.

Nu skal vi så til at klare os selv, og jeg kan kun kraftigt opfordre medlemmerne til at komme med indlæg til nyhedsbrevene. Det kan være hvad som helst, stort som småt, men naturligvis med relation til slægtsforskning. Send jeres historie til ena@eiberg.dk

Det er netop, hvad vores medlem Jørgen Sandholm Poulsen har gjort.

Neden for kan man læse Jørgens indlæg om sin egen slægtshistorie.

Født af en mejerske

Da jeg fik interesse for min slægt slog jeg op i slægtsbogen, der blev skrevet i 1950erne af et firma i Fredericia. Her læste jeg at min oldemor, Nicoline Oldenburg var mejerske, hvad bestiller en mejerske? det vidste jeg ikke. Som dreng har jeg igennem mange år tilbragt mine sommerferier på en gård i Vejrum, gården, hvor min far som dreng har tjent. Her havde man ikke en mejerske.

Det var herregårdsmejerierne i Danmark, der varetog smørproduktionen med henblik på salg og eventuel eksport af smørret. Mejerierne havde ofte flere mejersker ansat. Kvinderne var uddannet til at kunne behandle mælken, så de kunne fremstille smørret.

Denne smørproduktion kom fra Holsten, der var en del af Danmark indtil 1864, derfor kom der i en periode flere holstenere til Danmark. Smørproduktionen var også udviklet i Holland, derfor blev et herregårdsmejeri også kaldt et Hollænderi.

Ud over mejersker var der flere ansatte på gårdmejerierne: der var en mejeribestyrer, bødker, en mejerikarl der hjalp med at malke køerne, han skulle også hugge brænde, der skulle bruges på mejeriet. Han passede også svinene. På de meget store mejerier var alle gøremålene skemalagt.

Herregårdsmejerierne fortsatte indtil 1880'erne, da smørfremstillingen overgik til andelsmejerierne.

I 1830 rejste Jürgen Otto Oldenburg sammen med tre søskende til Danmark, de bosatte sig alle i Østjylland. Jürgen Otto Oldenburg blev født den 17. april 1808 i Koselau, Lensahn sogn, Schleswig-Holsten.

Jørgen Otto begyndte som svinerøgter og mejerikarl på herregården *Høgholm*, hans bror Heinrich Christoffer Oldenburg er mejeribestyrer og bor her sammen med sin hustru Catrine f. Møller og deres tre børn. Det var en stor gård, ved folketællingen i 1834 er der registreret i alt 40 personer, heraf er fem personer i baron von Adler familien.

Jørgen Otto nåede at være mejeribestyrer på seks forskellige Herre- og hovedgårde, inden han døde som 65-årig i Koed sogn den 22. august 1873.

Jørgen Otto blev gift første gang i 1840, i Lyngby kirke, Randers amt, med Maria Dorthea Seblin (1816-1850), hun var mejerske på *Lyngbygård* og datter af en mejeribestyrer. I 1843 blev deres datter Nicoline Marie Oldenburg (1843-1900) født.

Marie Dorthea Seblin dør og han gifter sig anden gang i 1851, med Dorothea Catrine Erichsen.

Den 5. maj 1865 rejser den 22-årige Nicoline til Todbjerg sogn, hun har fået pladsen som tjenestepige hos pastor Jacob Hee. Præsten er gift med Nicoline Svitzer, de har 5 børn, præsten har sin gamle mor boende, en huslærer, et almisselem, en daglejer og syv tjenestefolk, deraf er den ene Nicoline. Hun bliver ikke ret længe hos præsten før hun rejser til Nørre Felding sogn i Vestjylland. Her har hun fået plads som mejerske på gården *Krogsdal*. Måske en hastig beslutning og langt væk fra familien — hvorfor?

Min farfar Jørgen Otto Poulsen blev født den 25. februar 1867 i Nr. Felding sogn. Jeg har ikke kendt ham. Han døde 15 år før jeg blev født i 1937.

Jørgen Ottos mor var den ugifte mejerske Nicoline Marie Oldenburg. Hun havde på 10-månedersdagen været mejerske på *Benstrupgård* i Todbjerg sogn. Barnet blev født den 25. februar 1867 og fik ved en hjemmedåb navnet Jørgen Otto Poulsen.

Den udlagte barnefar var snedker Jens Peter Poulsen. Han vedstår sig faderskabet.

Jens Peter Poulsen blev indkaldt i 1863 til 20. regiment 2. bataljon 6. kompagni og deltager i krigen 1864. Den 18. april 1864 bliver han såret i kampen ved Dybbøl. Jens bliver taget til fange og kommer på lazarettet i Flensborg.

Da han kom hjem søgte han og fik en årlig hædersgave for deltagelsen og såret i krigen 1864. Det årlige beløb på 100 kroner fik han udbetalt på Løgten postkontor.

Nabogården til herregården *Krogsdal*, hvor Nicoline var mejerske, var *Nørgård*. Ejerne var ægteparret Niels Andersen og Adeleide Ludvica Jacobine Federspiel. De var faddere ved Jørgen Otto Poulsens dåb. Jørgens mor blev i sognet indtil 1868, da rejser Nicoline til Djursland. Da hun rejser fra sognet til Djursland, er det sidste gang hun ser sin søn. Nicoline har bortadopteret Jørgen Otto til fadderne ved Jørgen Ottos dåb. Nicoline gifter sig og får en datter. Da hun dør i 1900 opgiver hun datteren som sit eneste barn, det var kun et lille beløb der var til deling.

Jørgen Otto bliver gift med Ane Marie Sandholm Jensen, de får fire børn, tre sønner og en datter. Kun en af drengene bliver opkaldt efter deres forfader. Den ældste søn, Niels, får en søn, han får navnet Jørgen Otto. En anden søn, Elias, hans søn bliver døbt Hans Otto. Der var også en pige, hun får navnet Adeleide opkaldt efter hendes fars plejemor.

Min far Jens Anker giver mig navnet Jørgen, men ikke nok med det, vi er fire søskende der alle har fået et "mellemlavn", navnet Sandholm efter vores farmor Ane Marie Sandholm Jensen.

Jørgen Sandholm Poulsen

Aktivitetskalender

Februar

05. Gotisk læsning v/Jørgen Kristensen
12. Åbent hus
19. **Kl. 19 - Foredrag ved Michael Dupont - DNA oplevet fra en brugervinkel**
Er du blevet DNA-testet eller overvejer det, men har svært ved at se, hvad det kan bruges til? Foredraget viser, hvad man kan presse ud af sine DNA-resultater, og hvordan man fx kan fastslå et faderskab 140 år efter, at barnet blev født uden for ægteskab.

Det bliver også demonstreret, hvordan en DNA-test kan være med til at bevise, at den anerække, man har stykket sammen ud fra kirkebøger og folketællinger, også er naturvidenskabelig korrekt.

Gratis for medlemmer og 40 kr. for gæster. Kaffe og vand kan købes.
26. **Kl. 19 - Foredrag ved medlem Anders Beck - "Kristendom, Reformation og Grundtvig"**
Gratis for medlemmer og 40 kr. for gæster. Kaffe og vand kan købes.

Marts

05. **Kl. 19 - Foredrag ved Ulrich Klug - "Fæstebonden og Slægtsforskeren"**
Hvad betød det, når en mand var fæstebonde? Ulrich giver dels teoretisk stof, dels hjælpemidler til at finde frem til godsarkiverne og endelig praktiske eksempler.

Gratis for medlemmer og 40 kr. for gæster. Kaffe og vand kan købes.
12. Gotisk læsning v/Jørgen Kristensen
19. **Ordinær generalforsamling**
26. Gode tips
Jørgen Kristensen fortæller og demonstrerer, hvad Rigsarkivets hjemmeside indeholder, og hvordan du kan bruge den.

April

02. Gotisk læsning v/Jørgen Kristensen
09. **Kl. 19 - Foredrag ved Grethe Beck - "En Svensk ane"**
16. **Påskelukket**
23. Åbent hus

30. **Sæsonafslutning for medlemmer**

Bestyrelsen byder på 2 stk. smørrebrød, og vi siger hinanden tak for en god sæson.

Kaffe og drikkevarer kan købes.

Tilmelding skal ske til Ena på ena@eiberg.dk

senest onsdag, den 24. april.

Sæt allerede nu et X i kalenderen til lørdag, den 31. august, hvor bestyrelsen vil arrangere en tur for medlemmer og ledsagere. Målet for turen er endnu ikke endeligt fastlagt.